

Een hoog IQ achter het schaakbord

- door Dirk Goes -

De vraag of een hoog IQ onontbeerlijk is om op hoog niveau te schaken intrigeert mij. Daarover filosoferende denk ik altijd meteen aan Albert Einstein, een groot geleerde met ontegenzeggelijk een hoog IQ, maar om nou te zeggen dat hij een groot schaker was... Van Einstein is bekend dat hij als schooljongen schaakte, maar dat hij het competitieve element verafschuwde. Hij zag het zuiver als een spelletje waarbij hij zich kon ontspannen, niet meer en niet minder. Bobby Fischer, toch ook bepaald geen kleine jongen wat betreft IQ, was dan weer het andere uiterste. Voor hem was schaken veel meer dan alleen een spelletje, hij was echt bezeten van het spel.

In 1933 speelde Einstein in de Universiteit van Princeton een partij tegen medewetenschapper Robert Oppenheimer, die later, tijdens de Tweede Wereldoorlog, betrokken zou zijn bij de ontwikkeling van de atoombom. De partij is voor het nageslacht bewaard gebleven.

Wit:	Albert Einstein
Zwart:	Robert Oppenheimer

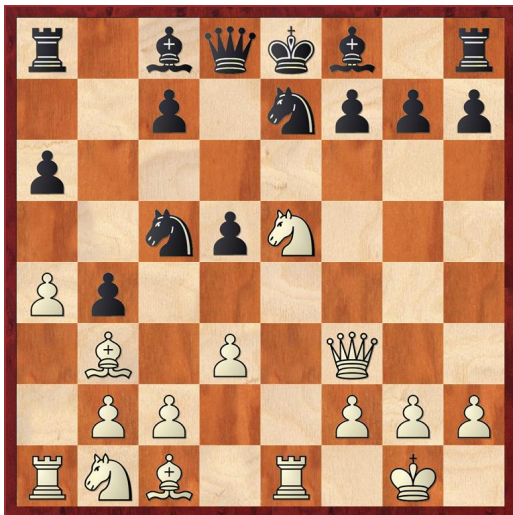
1. e4

Later bleek dat 1. E=mc² in deze stelling de beste zet was.

1. e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lb5 a6; 4. La4 b5; 5. Lb3 Pf6; 6. 0-0 Pxe4; 7. Te1 d5; 8. a4 b4; 9. d3 Pc5

Veiliger lijkt 9. Pf6, bijvoorbeeld 10. Pxe5 Pxe5; 11. Txe5+ Le6 en er is niet zo veel aan de hand.

10. Pxe5 Pe7; 11. Df3

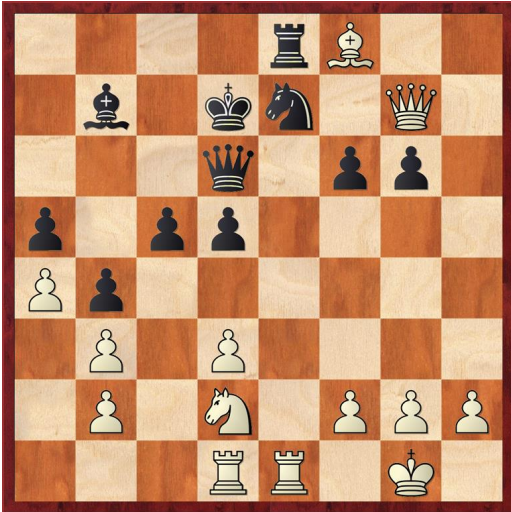

Dreigt iets onaangenaams op f7.

11. f6?

Een slechte zet, die hard wordt weerlegd. Na 11. Le6 staat wit hooguit iets beter.

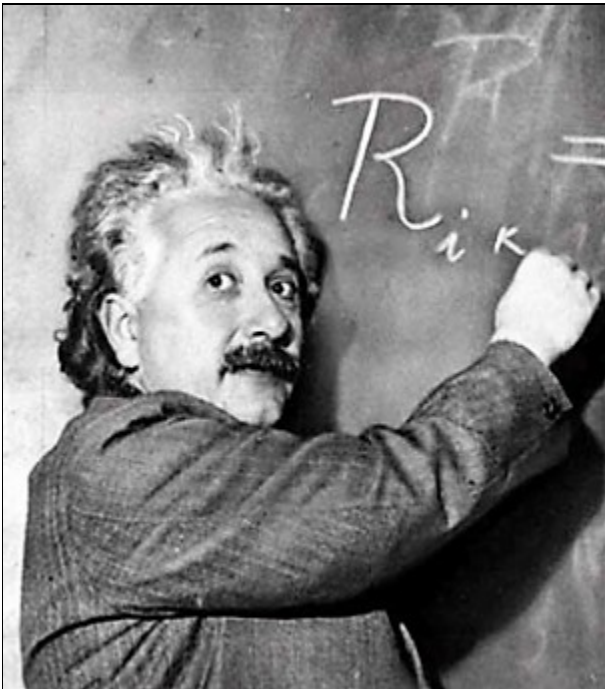
12. Dh5+ g6; 13. Pxg6 hxg6; 14. Dxh8 Pxb3; 15. cxb3 Dd6; 16. Lh6 Kd7; 17. Lxf8 Lb7; 18. Dg7 Te8; 19. Pd2 c5; 20. Tad1 a5

21. Pc4! dxc4; 22. dxc4 Dxd1; 23. Txd1+ Kc8; 24. Lxe7

En Oppenheimer strekte de wapenen.

Overigens zij opgemerkt dat bovenstaande partij apocrief is. Volgens sommige bronnen was niet *Robert* Oppenheimer de tegenstander, maar de Oostenrijkse schilder *Max* Oppenheimer. Weer andere bronnen beweren dat niet *Albert* Einstein achter het bord zat maar zijn zoon *Hans Albert*. Maar, zoals Lex Jongsma altijd zei: een goed verhaal moet je nooit kapotchecken.

Albert Einstein:

"When you sit with a nice girl for two hours you think it's only a minute. But when you sit on a hot stove for a minute you think it's two hours. That's relativity."